

Magyar föld is van fönn a világűrben

„A világűrben a Földre való visszatérés reményével élsz, a Földön pedig az a remény éltet, hogy újra repülhetsz.”
(*Úrhajósmondás*)

Képek és ruhák a gyűjteményből

A Szepes Gyula Művelődési Központban láthatták az érdeklődők a Rakéte technika és az űrkutatás a gyűjtő és a makettkészítő szempontjából címmel *Schuminszky Nándor* „űrgyűjtő” és *Vadász László* makettkészítő kiállítását. Vadász László munkásságáról már beszámoltunk az Érdi Újság hasábjain, ezúttal Schuminszky Nándort mutatjuk be, akinek negyedik emeleti lakása tele van az űrkutatással kapcsolatos tárgyakkal.

Ebben a XVI. kerületi házban, ahol felkerestük a gyűjtőt, már több világhírű úrhajós is járt, és csodálattal adózott a rendszeres és folyamatosan bővített gyűjteménynek.

- Hogyan tudnánk röviden összefoglalni, miket is rejt a dolgozószobája?

Schuminszky Nándor:
- A legnagyobb dolgok, 42 év munkája van itt, a dolgozószobában - több tízezer oldalon az egykori újságcikkek és fotók az összes űrrepülésről. Gagarin elsőként 1961. április 12-én indult el a világűrbe. A Gagarin-dossziében minden képek és cikkek időrendben megtalálhatók, amelyek valaha megjelentek magyar nyelven, de természetesen más nyelven is. Az Űrkronika sorozat az űrben történt eseményeket követi végig.

Ebben a három albumban az űrben járt személyzetek – lehetőleg aláírt – fotóit találjuk. A Columbia űrrepülőgép 2003-ban a landolás előtt 15 perccel megsemmisült. Amikor már csak az utolsó órák voltak hátra, becsöngetett hozzánk a postás, és hozta az aláírt fényképüket. Még éltek, amikor kezembe vettem az aláírt képet...

- Hogyan jut hozzá az aláí-
sukhoz?

- Nem könnyen. A legértékesebb aláírás Neil Armstrongé, aki az első ember volt a Holdon. Ma már nem ad autogramot. A szekrényben, lenn a hordozórakéták és terek gyűjteménye látható. Itt találjuk az űrhajósok egy személyes albumait, ábécérendben. Ebben a lakásban már több japán, amerikai és orosz űrhajós járt. Itt az űrprogramok vannak, ezek közül talán az Apollo a leghíresebb űrprogram. Minden benne van, az űrhajó szerkezete, felépítése stb.

- Magyar úrhajósokkal is foglalkozott?

– Természetesen, ez a legjobban szeretett része a gyűjteménynek, a magyar úrhajósokkal foglalkozó anyag, kezdve a 95 jelentkező kiválasztásától. Végül ketten maradtak, *Magyari Béla* és *Farkas*

Bertalan. Béla nagyon jó barátom, lassan 30 éve. Több mint 400 kötetes a könyvtáram. Ezek kimondottan az űrkutatással foglalkozó könyvek. Jelentős részét űrhajósok dedikálták. A makettek dobozokban vannak, nagy része most kinn volt Érden a kiállításon, de ezeken kívül még akár négy kiállítást tudnék minden megerősítés nélkül rendezni.

- Vannak különleges, a többinél jobban szeretett területei?

– Hogyne, vannak titkos szenvedélyeim is, például a II. világháború, főleg a páncélosmaktékok. Ezek között van papírból készült is, amit Vadász László készített, és vannak műanyagok is. A másik mániám a Dunán átívelő hidakhoz kapcsolódó emlékek. Más albumokban az úgynevezett „személyi kultuszos” anyagok vannak, a kiállításaimról megjelentek újságcikkek és fotók. Külön gyűjtöm az űrhajósokkal való találkozásaimról szóló emlékeket. *Gennagyij Sztrecalov* orosz űrhajóssal például itt készült a fotó az ajtó előtt, pontosan ott, ahol most ön áll. Magyarországon tartott előadást több űrhajóssal együtt, amikor *Horváth András*, a Planetárium akkori igazgatója mesélt nekem rólam. Amikor meghallották, hogy milyen gyűjtemény van,

azonnal szóltak, hogy látni szeretnék. Budapesti látogatása alkalmával, 1993-ban egy amerikai úrhajóst a Trabantommal vittem a Parlamentbe a díszbédjére. Az őr majdnem lenyelte a sapkáját, amikor a Trabantból kiszállt egy amerikai ezredes! Hosszan gondolkozott, hogy akkor ki lehet a másik? Mindezek után az úrhajós személyesen köszöntö meg a személgemet ezzel az aláírt fotóval.

- Itt, a nagyszobában, ha jól látom, úrételek és úritalok is vannak, például a magyar úrhajós részére gyártott zseles cseresznyepálinka, de van itt elég különös kenyér is... Ezt a kenyeret eszik ott fönn? Milyen íze van? És miért van ilyen kicsi falatokra vágva?

– Rendes kenyéríze van. Azért van kis kockákra vágva, mert az űrben a morzsa életveszélyes. Ott nem lehet szelni a kenyeret, mert a súlytalanság miatt, ha beleélegetik a morzsát, megfuladhatnak. Pezsgő italt se vihetnek fel. Itt találhatók az emlé-mák is, amelyek a szkfandere-vannak. Mindegyiken rajta van a nevük. Több száz DVD-m és CD-m is van az űrhajózásról. Filmek, képek és adatok vannak rajtuk. Amit a NASA-tól le lehet tölteni, vagy amihez hozzá lehet jutni a tudományos csatornákról, az mind megvan. Már számítógépes nyilvántartást is kellett készítenem, hogy követni tudjam, mi hol található. Itt van például a világhírű Pille nevű műszer, amiből egy most is ott van a Nemzetközi Űrállomáson. Az egyetlen magyar műszer, amelyik fenn van. A testet ért sugárzást méri. Farkas Berci próbálta ki először a világűrben. Nagyon kicsi műszer, innen kapta a nevét. Bizonyítja az akkori magyar mérnöki tudás színvonalát, Apáthy István vezetésével fejlesztették. Ezt a darabot a főmérnök úr hosszú évek után – könyörgésemre – nekem adta. Egyébként nemrég jelent meg a könyvem, az Űrsztárok és űrsztorik. Az első űrrepülés 50. évfordulójára készült. Persze a legérdekesebb emberekkel már alá is írtam... Köztük *Charles Simonyival*, aki minden közhiedelemmel ellentétben nem a második magyar űrhajós, bár soha nem tagadja meg magyar származását, de amerikai állampolgár. Amikor megtud-

Farkas Bertalan a kiállításon

Schuminszky Nándor és egy különleges úrműszer

tam, hogy ő lesz a következő úrturista, bár ezt nem szabad neki mondani, mert ő mint mérnök dolgozott az úrállomáson, tehát fizető úrutas a hivatalos neve, megkérdeztem tőle, gondolt-e arra, hogy valamilyen magyar tárgyat fölvigyen az úrbe. Koronás címerrel díszített magyar lobogót, ezenfelül egy csipetnyi magyar földet vitt föl, ami anyósom kertjéből származik. Tehát magyar föld is van fönn a világúrben.

- Mióta érdeklődik az
úrkutatás iránt?

- Tizenkét éves koromban megkaptam a Riadó a naprendszերben című tudományos-fantasztikus kötetet, amelyben az egyik novella arról szólt, hogy az űrhajós a Föld fölött 300 km-es magasságban lebeg, és leírja, mit lát. A tintakék tengert, a fehér jégsapkákat a sarkon, mindent. Csodálatos látvány lehetett. Az Ország-Világ című hetilapban 1965-ben találtam egy képet az első ame-

rikai úrsétáról. Edward White lebeg a világűrben, és alatta ott a Föld. Ez visszaidézte a már belém égett képet. Kivágtam ezt a fotót, és azóta gyarapítom a gyűjteményemet. Érden lakik *Szüle Dénes* mérnök. Nála láttam 18 évesen életem első Apollo-filmjét 1969-ben. Őt mindenképpen szeretném megemlíteni mint tanítómestere-met, örömmel nézte meg az érdi kiállítást is. Nagy álmom egy űrmúzeum létrehozása, amely Közép-Európában az egyetlen lenne. Makettekben készítenénk, űrfilmeket vetítenénk, és mindenféle programot szerveznénk. A XVI. kerület polgármestere, *Kovács Péter* most kézbe vette az ügyet. Reménykedjünk!

- Soha nem akart úrhajós lenni?

- De, mozdonyvezető és
űrhajós akartam lenni! Aztán
elektroműszerész lettem.

Ma azonban már a gyűjteményemet nem adnám oda még egy úrutazásért sem! **oe**

300 féle laminált padló

Egy jó lépés...
hubert
PARKETTA

**Lepje meg szeretteit karácsonyra
ajándékutalvánnyal,
ami 2012. január 15-ig **10%**-kal többet ér!**

Folyamatos akcióinkról érdeklődjön üzleteinkben.

**Laminált padlóinkhoz ajándék szegélyléc és alátét fólia!
100 000 m² raktárról, azonnal elvihető.**

Az akció 2011. 12. 01-től 2011. 12. 31-ig, illetve a készlet erejéig tart!

2020 Érd, Budafoki út 14. Tel.: 23/375-833 nyitva: h.-p.: 8-17, szo.: 8-12

www.hubertparketta.hu

**Sebészeti
magánrendelés**

Dr. Újhelyi István
sebész főorvos

- anyajegyek és más
bőrelváltozások
eltávolítása szövettannal
- benőtt köröm
végleges ellátása
- lábszárfejek kezelésé
- sebészeti konzultációk
- egyéb sebészeti ellátások
- rádiófrekvenciás sebészet

**Bejelentkezés
telefonon:**
06-30-858-8412

Rendelési idő: Hétfői
és csütörtöki napokon 17 órától

Érd, Technikus u. 39.

ÉRDEKLI?

1.000.000.-Ft havi fix 2.778.-Ft-től

4.000.000.-Ft havi fix 11.111.-Ft-től

8.000.000.-Ft havi fix 22.222.-Ft-től

35.000.000.-Ft havi fix 97.222.-Ft-től

*Megbízási díj 2,3%-évi

- Minimálbér, túllétszám nem akadály!
- Magánszemélyek, cégek, kezdő vállalkozások részére is!
- Életkor-megkötés nélkül!

Tel.: 06-1/888-3333

1143 Budapesti, Hungária krt. 83.

Nyitva: H-CS: 8.00-18.00, P: 8.00-17.00